

พลังนักสื่อสาร สร้างการเปลี่ยนแปลง

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)

Foundation for Child Development

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) ๒๕๒๕
Foundation for Child Development (FCD)

คณะกรรมการมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)

๑. ศ.นพ.เสม	พริ้งพวงแก้ว	ผู้ริเริ่มก่อตั้ง
๒. น.ส.ศรีสวาท	พั่ววงศ์แพทย์	ประธานกิตติมศักดิ์
๓. รศ.ดร.โคทม	อารียา	ประธานกรรมการ
๔. ศ.ดร.ชัยวัฒน์	สถาอานันท์	รองประธานกรรมการ
๕. นางสาวสุดา	ติวยานนท์	รองประธานกรรมการ
๖. นางสาวสุชาดา	ไทยบรรเทา	กรรมการและเหรัญญิก
๗. นางสาวอัมมณี	บุรณกานนท์	กรรมการและเลขานุการ
๘. นายแพทย์ยงยุทธ	วงศ์ภิรมย์สานต์	กรรมการ
๙. รศ.ดร.ฉันทนา	หวันแก้ว	กรรมการ
๑๐. นายแพทย์ประพจน์	เกตุรากาศ	กรรมการ
๑๑. รศ.ดร.สายฤดี	วรกิจโกศาทร	กรรมการ
๑๒. ผศ.ภญ.ดร.นิตดา	เกียรติยิ่งอังสุลี	กรรมการ
๑๓. ผศ.ดร.เอื้อจิต	วิโรจน์ไตรรัตน์	กรรมการ
๑๔. นางระกาวิณ	ลีชนะวานิชพันธ์	กรรมการ
๑๕. นายวันชัย	บุญประชา	กรรมการ
๑๖. นางสาวณัฐสิริกร	กัลยาณสันต์	กรรมการ

คณะกรรมการไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น
จากการดำเนินงานของ มพด.

คำนำ

นายเชษฐา มั่นคง
ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)

สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด ๑๙ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ถึงปัจจุบัน เป็นภาวะคุกคามที่ทั่วโลกต้องเผชิญร่วมกัน ประเทศไทยยังมีการแพร่ระบาดระลอกสามลูกกลมไปทั่วประเทศ รัฐกำหนดมาตรการต่างๆ ออกมาเพื่อลดการแพร่ระบาด ทั้งมาตรการปิดโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และขอความร่วมมือให้ทำงานที่บ้าน ผลกระทบจึงไปตกกับเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางทางสังคม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดความสับสน ครอบครัวยุคใหม่ปรับตัวไม่ทัน และไม่รู้จะรับมือกันอย่างไร

ในปีที่ผ่านมามูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก(มพด.) มีการพัฒนาศักยภาพแกนนำนักสื่อสาร ภายใต้โครงการนักสื่อสารสุขภาวะเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมร่วมกับเครือข่ายในแต่ละภาค ออกมาเคลื่อนไหวงานในสถานการณ์วิกฤติได้อย่างทันท่วงที เพื่อทำให้ชุมชนโรงเรียนคลายความวิตกกังวล สามารถรับมือกับวิกฤติที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ด้วยความร่วมใจของชาวชุมชนเอง โดยออกแบบการทำงานคือ **นักสื่อสารสุขภาวะเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ผ่านนักสื่อสารสุขภาวะเด็กข้ามชาติ,นักสื่อสารสุขภาวะชุมชนแออัดเมือง,นักสื่อสารสุขภาวะ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักสื่อสารเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาและMIDLสร้างการเปลี่ยนแปลงอีสานดุ่มโฮม** จากการดำเนินงานได้เห็นการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน เช่น การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการเรียนรู้เพราะขาดทรัพยากรเทคโนโลยี ส่งผลให้เด็กในหลายพื้นที่เข้าไม่ถึงการเรียนรู้ เพราะขาดทรัพยากรในการเข้าถึง เพราะฐานะยากจน พื้นที่อยู่ห่างไกล ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ฯลฯ มีการปรับกิจกรรมให้เด็กได้เข้าถึงการเรียนรู้ การสอนให้มากที่สุด คือการปรับการเรียนรู้จัดทำห้องเรียนชุมชน ในหมู่บ้าน มีครู พ่อแม่ ครูชุมชน ทำให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน ในโลก VUCA World ความผันผวน(Volatility) ความไม่แน่นอน(Uncertainty) ความซับซ้อน(Complexity) ความคลุมเครือ(Ambiguity)

มูลนิธิฯ ยังคงเป็นพื้นที่กลางในการให้ความช่วยเหลือและเชื่อมครอบครัว ชุมชน โรงเรียนและมหาวิทยาลัย ในการสร้างพื้นที่การสื่อสารเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ ทั้งสิทธิและโอกาสด้านการศึกษาที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับเด็กและเยาวชน เกิดช่องว่างระหว่างวัย ผู้สูงอายุไม่เท่าทันเด็กและสื่อ ไม่มีวิธีการดูแลเด็กอย่างเหมาะสม มูลนิธิฯ ยังคงขับเคลื่อน ร่วมกับเครือข่ายครู โรงเรียน เพื่อคิดค้นต้นแบบนวัตกรรมการศึกษา และสร้างคุณค่าร่วมกันพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ต้นแบบ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งขยายผลในระดับนโยบายท้องถิ่นและระดับชาติ

มูลนิธิฯ ขอขอบคุณทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อมวลชน นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการส่งเสริมพัฒนาเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สารบัญ

๕
เล่าเรื่องเล่น

๙
การดำเนินงานประจำปี๒๕๖๓

๑๒
เรื่องเด็กต้องขยาย

๑๖
เด็กกับโควิด-๑๙
และชีวิตที่เปลี่ยนไป

๒๐
แบ่งปัน

เล่าเรื่อง “เล่น”

การเล่น

สิ่งมีชีวิตแทบทุกชนิดบนโลกที่เรารู้จักล้วนมีกิจกรรมที่ขาดไม่ได้ในวัยเด็ก คือ **“การเล่น”** เราเห็นสัตว์ต่างๆ วิ่งเล่น กัดกิ่งไม้ หรือเล่นคลุกดินคลุกทราย ไม่เว้นแม้แต่มนุษย์ที่การเล่นเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้

เด็กๆ เล่นได้ทุกอย่าง มีของเล่นก็เล่นได้ ไม่มีของเล่นก็เล่นได้ ยังมีเพื่อน ยิ่งสนุก การเล่นของเด็กๆ เป็นเหมือนสังคมๆ หนึ่งที่มีบรรยากาศเช่นเดียวกันกับสังคมของผู้ใหญ่ หากจะแตกต่างกันตรงในแง่ของมิติพื้นที่ เวลาและความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่างๆ ที่แวดล้อมอยู่เท่านั้น

บรรยากาศของเด็กจะเป็นบรรยากาศแบบมีความสุข ได้เล่น ได้ลงมือทำ ได้ทดลองในสิ่งที่ตนเองสนใจและใช้ความคิด จินตนาการของเด็กในการคิดวางแผน ตัดสินใจ ลงมือทำและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อสั่งสมเป็นประสบการณ์ชีวิต ในวัยเด็กของพวกเขาซึ่งส่งผลไปถึงตอนโต ในการเล่นนั้นอาจจะพบกับความท้าทาย ความเสี่ยง อุปสรรคบ้าง แต่ก็จะเป็นบททดลองนอกห้องเรียนอย่างดีของเด็ก สำหรับโอกาสที่จะตัดสินใจ แก้ไขกับอุปสรรคที่จะพบเจอจากการเล่นนั้น

ซึ่งจริงๆ แล้วการเล่นเกิดจากความต้องการภายในของเด็ก เป็นแรงขับจากภายในตัวเด็กโดยธรรมชาติ เด็กทุกคนจึงต้องการการเล่นและได้

“เล่นอย่างอิสระ” (Free Play)

Free Play

Free Play หรือการเล่นอิสระ

เป็นการเล่นที่เด็กๆ สนุกสนาน การเล่นแบบนี้เด็กจะมีส่วนร่วมในการออกแบบการเล่นเอง ซึ่งสำคัญสำหรับเด็กมาก เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีความสุข ส่งผลต่อการสร้างให้มนุษย์ได้เติบโตอย่างมีวุฒิภาวะสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ การเล่นได้สร้างจินตนาการและสามารถสานต่อ แรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต เพราะประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการเล่นช่วย ส่งเสริมประสบการณ์ในการใช้ชีวิตให้กับเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถ้าโลกของเด็กคือการ เล่น ... **การเล่นก็เปลี่ยนโลกได้**

เล่นเปลี่ยนโลก คือ กระบวนการส่งเสริมการเล่นของเด็กทั้งในบ้าน โรงเรียนและพื้นที่สาธารณะที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระด้วยความสนุกสนาน มีความสุข ผู้ใหญ่คอยสนับสนุนการเล่น จัดพื้นที่เล่น ลานเล่นที่เอื้อให้เด็กได้เล่น อย่างปลอดภัย พร้อมทั้งเป็น **“ผู้อำนวยการเล่น”** ให้เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อนๆ ในชุมชน จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อให้เด็กและครอบครัวได้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว โดยอาศัยความร่วมมือของ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การพัฒนารอบด้าน

เล่นเปลี่ยนโลกสำคัญอย่างไร?
คำตอบอาจจะอยู่ที่แววตา รอยยิ้ม
และเสียงหัวเราะของเด็กๆ ที่ส่งออกมา
จากความสุขภายใน
และหลักฐานก็อาจจะเป็นสุขภาพ
ร่างกาย จิตใจ สติปัญญาที่แข็งแรง
ตามวัยก็เป็นได้

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน เข้าสู่ปีที่ ๓๙ (ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔) ของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก เรายังคงมุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์สุขของเด็ก มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้วยกระบวนการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน คิดค้นกระบวนการและนวัตกรรม เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน มูลนิธิเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็กทุกคน และพลังของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ที่เป็นนิเวศ ที่เป็นปัจจัยสำคัญและแวดล้อมเด็ก มูลนิธิ ใช้กระบวนการดำเนินงานหลักๆ ๓ กระบวนการ ได้แก่

การดำเนินงาน มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) ปี ๒๕๖๓

๑.

การพัฒนาแกนนำเด็ก เยาวชน เพื่อการส่งเสริมสุขภาวะเด็กและชุมชน คือ การเสริมศักยภาพให้เด็ก เยาวชนด้วยกระบวนการนักสื่อสารสร้างสรรค์ ให้มีทักษะ เท่าทัน มีส่วนร่วมเป็นผู้ปฏิบัติการ สร้างการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองและชุมชน ให้มีสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ปลอดภัย

๒.

การเล่นเพื่อการพัฒนาเด็ก คือการส่งเสริมการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กตามวัย รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการพัฒนาเด็กผ่านการเล่นในระดับชาติ

๓.

ส่งเสริมสิทธิการศึกษาและผลักดันกลไกนโยบายด้านเด็ก คือการสนับสนุนทุนการศึกษา การผลักดันนโยบาย เช่น นโยบายเงินอุดหนุนเลี้ยงดูบุตรถ้วนหน้า ที่เป็นนโยบายระดับประเทศในปัจจุบัน จุดเริ่มต้นจากคณะทำงานด้านเด็ก เรื่องความรุนแรงในเด็ก งานพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเป็นต้น

การดำเนินงาน มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) ปี ๒๕๖๓

งานพัฒนาแกนนำ มีแกนนำเด็ก เยาวชนนักสื่อสารสาธารณะ ๙๙๑ คน อาสาสมัครนิสิตนักศึกษา ๓๐๐ คน ที่มีทักษะเท่าทัน มีส่วนร่วมพัฒนาตนเองและชุมชน โรงเรียน ผ่านการพัฒนาโครงการเพื่อพัฒนาสาธารณะ เด็กเยาวชน จำนวน ๒๒ โครงการ ในพื้นที่ การดำเนินงานใน ๑๔ จังหวัด ๑๑ ชุมชน ๙ โรงเรียน ๗ มหาวิทยาลัย มีผู้ได้รับประโยชน์ ผ่านการร่วมกิจกรรม ๑๗,๙๑๕ คน ผู้ได้รับ ประโยชน์ผ่านโซเชียล ๔๓,๔๓๘ คน

งานการเล่นเพื่อการพัฒนาเด็ก จัดทำคู่มือสำหรับผู้อำนวยความสะดวก และชุดสื่อออนไลน์เมนูการเล่นตามวัย เกิดโครงการส่งเสริมการเล่นในเด็กปฐมวัย ๑๐โครงการ ทุกภูมิภาค มีผู้อำนวยความสะดวก(Play Worker) ที่ผ่านกระบวนการอบรมจำนวน ๔๔๖ คน มีผู้ได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรม จำนวน ๒,๗๖๙ คน ผู้ได้รับประโยชน์ผ่านโซเชียล ๘๙,๖๘๘ คน

ส่งเสริมสิทธิการศึกษา มูลนิธิฯ สนับสนุนทุนการศึกษา และส่งเสริมให้เด็ก ชายขอบ เด็กต่างชาติได้เข้าสู่ระบบการศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีผู้ได้รับทุนจำนวน ทั้งสิ้น ๒๔ ทุน และสนับสนุนให้เด็กต่างชาติ พื้นที่สะพานปลา จ.สมุทรปราการ ได้เข้าสู่ ระบบการศึกษาจำนวน ๔ ราย

พื้นที่การดำเนินงาน ๑๘ จังหวัด ประกอบด้วย

ภาคกลาง : กรุงเทพมหานคร , สมุทรปราการ , สระแก้ว , สุพรรณบุรี

ภาคเหนือ : แม่ฮ่องสอน , ตาก

ภาคใต้ : เพชรบุรี , ปัตตานี , ยะลา , นราธิวาส

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ศรีสะเกษ , อุตรดิตถ์ , อุบลราชธานี , มหาสารคาม , สกลนคร , กาฬสินธุ์ , ร้อยเอ็ด , นครราชสีมา

ตารางสรุปผู้ได้รับผลประโยชน์

งานตามยุทธศาสตร์	แกนนำ			ผู้ได้รับประโยชน์		
	เด็ก เยาวชน	ผู้ใหญ่	ครู อาจารย์	กิจกรรม		โฮชีเยล
				เด็ก เยาวชน	ผู้ใหญ่	
๑.การเล่นเพื่อการพัฒนา	Play Worker ๔๖๖			๑,๗๕๑	๑,๐๑๘	๘๙,๖๘๘
๒.นักสื่อสารสร้างสรรค์ เพื่อการส่งเสริมสุขภาวะเด็กและชุมชน	๘๗๓	๖๙	๗๓	๑๔,๙๐๖	๓,๐๑๒	๔๓,๔๓๘
รวม	๘๗๓	๕๐๕	๗๓	๑๖,๖๕๗	๔,๐๓๐	๑๓๓,๑๒๖

เรื่องเด็กต้องขยาย

เมื่อโลกหมุนเร็ว การปรับตัวเกิดขึ้นตลอดเวลา การมีกระบวนการที่เสริมแนวคิดเรื่องการพัฒนา การสร้างการมีส่วนร่วม การเสริมพลังบวกจะทำให้ เด็ก เยาวชนมีความสามารถร่วมจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นตัวช่วยที่ดีในการพัฒนาเด็ก

อย่างในสถานการณ์โควิด ๑๙ ที่เกิดขึ้น เป็นตัวอย่างชั้นดี ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว จึงทำให้เห็น “พลัง” เด็กเยาวชนที่แสดงออกในทุกพื้นที่

“ เพราะเป็นบ้านตัวเองจึงเข้าใจดี ”

พลังต้านโควิด ๑๙ แกนนำเด็กเยาวชนชุมชน

เยาวชนในแต่ละพื้นที่ ร่วมกันวางแผนและรณรงค์ให้ความรู้ผู้คน เกี่ยวกับวิธีป้องกันโรคในรูปแบบตามบริบทของพื้นที่ของตัวเองด้วยรูปแบบและช่องทางการสื่อสารที่ผ่านการสร้างสรรค์อย่างดีจากเด็กๆ เพื่อผลลัพธ์เดียวกันคือการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดูแลตัวเองให้กับคนในพื้นที่ของตัวเอง เช่น ป้ายความรู้ ติดกลางชุมชนวัดดงแซของกลุ่มเยาวชนรองเมืองเรื่องยิ้ม พร้อมกับเดินให้ข้อมูลคนในชุมชนและร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมทำความสะอาดชุมชน

ส่วนกลุ่มเด็กต่างชาติช่วยกันวาดภาพรณรงค์สื่อเป็นภาพ โดยมีกลุ่มผู้ปกครองมีส่วนร่วมแปลเป็นภาษาพม่า กะเหรี่ยง ให้เหมาะกับชุมชนที่มีการอยู่ร่วมกันหลากหลายชาติพันธุ์ และทำคลิปป้องกันโควิดสอนล้างมือผ่านเพลง ข้ามมาทางฝั่งกลุ่มเยาวชน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขับรถโซลาร์รอบหมู่บ้านเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการกระจายข้อมูลความรู้และรณรงค์ รวมถึงการทำงานร่วมกับอสม.ในพื้นที่ ทำคลิปรณรงค์ให้ความรู้ความช่วยเหลือผู้คน

ในขณะเดียวกันที่กลุ่มอีสาน-เหนือ ใช้เสียงตามสาย ผ่านเครื่องกระจายเสียงของชุมชนรณรงค์และให้ความรู้ชาวบ้าน และยังไม่มีลืมที่จะอ่านข้อมูลความรู้เป็นภาษากะเหรี่ยงออกหอกระจายข่าวหมู่บ้านเพื่อพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย

พลังรับมือและการเรียนรู้ อยู่ในยุคโควิด ๑๙

กลุ่มเด็กเยาวชนในแต่ละพื้นที่มีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบในชุมชนและนำมาวางแผนการดำเนินงานช่วยเหลือและพัฒนาเป็นโครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ ได้แก่

“โครงการด้านอาหาร” เมื่อเข้าสู่สภาวะวิกฤตสิ่งสำคัญลำดับแรกๆ ก็คืออาหาร จึงเกิดเป็นการส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายปลูกผักสร้างอาหารเองในครัวเรือน ส่วนในพื้นที่ที่ไม่มีพื้นที่สำหรับการปลูก เช่น ชุมชนเมืองได้จัดสรรพื้นที่ในศูนย์พัฒนาเด็กดวงแข เป็นแปลงปลูกผักสวนกลาง เพื่อให้ชาวชุมชนได้มีอาหารหมุนเวียน

“โครงการห้องเรียนออนไลน์” กลุ่มนิสิตจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดหลักสูตรการเรียนออนไลน์เพื่อให้เครื่องมือกระบวนการให้กลุ่มเครือข่ายครูและแกนนำได้นำเทคนิคเครื่องมือต่างๆ ไปใช้ เช่น โปรแกรมการประชุมและสอนออนไลน์ การสร้างเพจ Facebook การตัดต่อคลิปวิดีโอ

“โครงการอาสาสอน” เครือข่ายแกนนำนักศึกษาในภาคอีสานได้อาสาลงพื้นที่สอนหนังสือเด็กๆ ในหมู่บ้าน ในช่วงที่โรงเรียนปิดและมีการทดลองระบบการเรียนออนไลน์ซึ่งเด็ก ๆ ในพื้นที่ไม่สามารถเข้าถึงเครื่องมือที่ใช้เรียนออนไลน์ได้

“ตู้ปันสุข บันกัณเล่น” แกนนำเยาวชนร้องเมืองเรองยัม ได้ร่วมกันจัดทำตู้ปันสุขและบันกัณเล่น โดยภายในตู้มีข้าวสารอาหารแห้งสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น ที่แกนนำได้ร่วมกันบริจาค และมีของเล่นสำหรับเด็กได้นำไปเล่นเพื่อผ่านคลายความเครียดในช่วงโควิด ๑๙

พลังจิตอาสา และการแบ่งปัน

แกนนำเยาวชนทุกพื้นที่เป็นแกนสำคัญในการร่วมมือช่วยเหลือชุมชนในสภาวะวิกฤต มีจิตอาสาลงพื้นที่ทำงานทุกวันในช่วงสถานการณ์โควิด ๑๙ อีกทั้งเป็นแกนนำในการบริหารจัดการระดมทุนกระจายสิ่งของความช่วยเหลือ รวมถึงช่วยบริจาค เช่น

แกนนำในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ดำเนินการเปิดการระดมทุนเพื่อจัดทำหน้ากากอนามัยผ้า รวบรวมแกนนำสตรีและเยาวชนหญิงร่วมกันเย็บหน้ากากอนามัยผ้าแจกจ่ายในพื้นที่

กลุ่มแกนนำเยาวชนภาคอีสานเห็นเพื่อนเยาวชนในภาคใต้มีการปิดหมู่บ้าน ไม่มีอาหาร จึงร่วมกันระดมข้าวสารอาหารแห้ง รวมถึงหน้ากากอนามัย ส่งจากอีสานไป ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

เด็กกับCovid-๑๙

และชีวิตที่เปลี่ยนไป

จากการทำงานของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) ที่ดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนแออัดเมือง ชุมชนชนบท ชุมชนแรงงานข้ามชาติ และ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีกลุ่มเป้าหมายที่มีสถานะยากลำบากและเปราะบางในการดำเนินชีวิตอยู่เดิม ยิ่งได้รับผลกระทบเพิ่มมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มูลนิธิจึงได้ออกแบบการสำรวจข้อมูลเด็กและครอบครัวในสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานให้ทันต่อสถานการณ์ สามารถตอบสนองความต้องการด้านการให้ความช่วยเหลือและการสร้างความตระหนักเกิดความเข้าใจ นำไปสู่การมีมาตรการดูแลตนเอง เด็ก เยาวชน ครอบครัว ชุมชนและสังคมส่วนรวม

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กได้สรุปข้อมูลผลกระทบต่เด็ก เยาวชน จากการทำงานและเก็บข้อมูลวิเคราะห์ออกมาได้ว่า

ผลกระทบต่เด็ก ด้านรายได้ครัวเรือน

๑.กลุ่มชุมชนแออัดเมือง เนื่องจากอาชีพของคนชุมชนแออัดในพื้นที่ย่านรองเมืองส่วนมาก ประกอบอาชีพในสถานี่รถไฟหัวลำโพง ซึ่งในช่วงประกาศล็อกดาวน์ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายชุมชนแออัดเมือง ขาดรายได้ การปิดเส้นทางการเดินรถไฟ จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการใช้ชีวิต

๒.กลุ่มเด็กต่างชาติ แรงงานข้ามชาติในชุมชนสะพานปลาเกือบ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ที่ว่างงานในช่วงล็อกดาวน์สถานการณ์โควิด โรงงาน แพปลาปิด ต้องหยุดงานอย่างไม่มีกำหนด แต่ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพยังต้องจ่าย และไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการแห่งรัฐหรือ

การชดเชยได้ เนื่องจากเป็นแรงงานข้ามชาติ การเดินทางกลับประเทศไม่สามารถทำได้ ไม่สามารถรับเงินชดเชยประกันสังคมได้ เนื่องจากนายจ้างไม่แจ้งเลิกจ้าง แม้ภายหลังมีการผ่อนปรนให้แรงงานเปลี่ยนนายจ้างได้โดยไม่ต้องมีใบแจ้ง แต่นายจ้างใหม่ก็ไม่รับเข้าทำงานเพราะเกรงปัญหาโควตาการจ้างงานทับซ้อน กลุ่มแรงงานอยู่อย่างยากลำบาก ต้องอาศัยการระดมความช่วยเหลือจากหน่วยงานและโครงการฯ ความช่วยเหลือเรื่องปัจจัยพื้นฐาน โดยเฉพาะเรื่องอาหารสำคัญที่สุด ผลกระทบดังกล่าวส่งผลต่อเด็กและเยาวชนข้ามชาติในชุมชนโดยตรง

๓.กลุ่มเด็ก เยาวชน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คนหนุ่มสาวที่เป็นวัยแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการเลิกจ้าง กลับพื้นที่จำนวนมาก ทั้งจากส่วนของกรุงเทพฯและจากมาเลเซีย

๔.กลุ่มอีสาน-เหนือ มีแรงงานที่ตกงาน ถูกเลิกจ้างกลับไปอยู่ในหมู่บ้านจำนวนมากและมีความต้องการหาอาชีพสร้างรายได้ในพื้นที่ ส่วนใหญ่เริ่มต้นด้วยการค้าขายอาหาร ซึ่งปรากฏการณ์นี้ทำให้เกิดผู้ค้ารายใหม่จำนวนมาก

ด้านความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูล

๑.กลุ่มเด็กเยาวชน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องการแพร่ระบาดในระยะแรก เนื่องจากสื่อที่สื่อสาร ชาวบ้านไม่ได้ติดตามสื่อและ

ผู้สูงอายุไม่เข้าใจภาษาที่สื่อสาร ชาวชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการป้องกันตนเอง เกิดการหลงใหลกลับของกลุ่มแรงงานไทยจากมาเลเซียและปกปิดข้อมูล เมื่อมีการติดเชื้อยังเข้าใจว่าสามารถเดินทางไปไหนก็ได้จึงเกิดการแพร่ระบาด เมื่อเกิดการปิดหมู่บ้านและการประกาศล็อกดาวน์มีแกนนำชุมชนที่ติดอยู่อีกหนึ่งหมู่บ้านไม่สามารถเข้าหมู่บ้านได้เกินกว่า ๒ สัปดาห์ เกิดความไม่เข้าใจและไม่พอใจหน่วยงานภาครัฐ ที่ไม่ให้ข้อมูล ข้อมูลการรณรงค์หรือการป้องกันถึงชุมชนล่าช้า กลุ่มเยาวชนแกนนำทำการรณรงค์ให้ความรู้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุให้เข้าใจสถานการณ์และการปรับเปลี่ยนวิถีในการดำเนินชีวิต มีการประกาศระดมทุนฟื้นฟูแปลงเกษตรของกลุ่มเยาวชน ให้ชุมชนเข้ามาเก็บพืชผักในช่วงที่มีการแพร่ระบาด

๒.กลุ่มอีสาน-เหนือ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ภาคเหนือ ประสบปัญหาเช่นเดียวกับ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ในระยะแรกไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย และการป้องกันโควิด ๑๙ ประกอบกับการรับข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ จากส่วนกลางผ่านสื่อกระแสหลักเข้าถึงได้น้อย บางพื้นที่ยังไม่มีไฟฟ้า ไม่มีโทรศัพท์ สัญญาณโทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ตมีบางจุด เช่น มีบริเวณโรงเรียน และมีความเข้าใจผิดว่าพื้นที่ของตนอยู่ไกลเชื้อโรคมาไม่ถึง แต่ลืมคิดถึงประเด็นที่มีคนหนุ่มสาวที่ถูกเลิกจ้างจากในเมืองกลับเข้าหมู่บ้าน และการเดินทางขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ก็ต้องเดินทางเข้าเมือง โอกาสเสี่ยงจึงมีเช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์ของข่าวลือว่ามีคนที่กลับมาจากในเมืองติดโควิด ๑๙ ชุมชนเลือกที่จะปิด

หมู่บ้าน โรงเรียนต้องต้องหาวิธีการในการทำงานเพื่อการป้องกัน จัดทำชุดข้อมูลให้นักเรียน อ่านข้อมูลกระจายไปยังหอกระจายข่าวหมู่บ้านเป็นภาษาของตน

ผลกระทบจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย ในพื้นที่ภาคเหนือพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกใช้ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและเป็นเกษตรพันธสัญญา เช่น กะหล่ำปลี ข้าวโพด แต่ละครัวเรือนไม่นิยมสร้างแหล่งอาหารของตนเองจากการสำรวจปัญหาคือข้อจำกัดเรื่องไม่มีที่ดินทำกิน เพราะส่วนหนึ่งเป็นชาติพันธุ์กะเหรี่ยงที่อพยพมาจากฝั่งพม่า นิยมการเก็บของป่า แม้พืชผักที่ชุมชนปลูกแหล่งน้ำก็ไม่ปลอดภัย เนื่องจากปนเปื้อนด้วยสารเคมีแทบทุกพื้นที่ มีเด็กนักเรียนได้รับผลกระทบเป็นโลหิตจางจำนวนมาก โรงเรียนจึงกลายเป็นแหล่งอาหารปลอดภัยสำหรับเด็ก และมีสารอาหารครบถ้วน โครงการให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวและร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนสร้างอาหารด้วยตนเองและมีแผนขยายไปในระดับครัวเรือน

ด้านการศึกษาและการเข้าถึงการจัดสรรทรัพยากร การเข้าถึงสื่อที่ส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนแต่ละพื้นที่ไม่เท่าเทียมในพื้นที่โรงเรียนภาคเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อเด็กในพื้นที่บนดอยสูง หลายโรงเรียนยังไม่มีไฟฟ้า แม้ใช้โซลาร์เซลล์แต่ไม่เพียงพอและไม่สามารถใช้ร่วมกับอุปกรณ์ที่ส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้ ในมิติของครอบครัวมีฐานะยากจน ไม่มีที่ดินทำกินมีหนี้สินจากการเกษตร เมื่อมีการหยุดเรียนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนส่วนหนึ่งที่สำคัญ คือ การเปิดให้เรียนออนไลน์ และระบบทางไกลแทบทำไม่ได้เลย ในกลุ่มนักเรียนพื้นที่การดำเนินงานของโครงการ เพราะขาดอุปกรณ์เครื่องมือในครัวเรือนของเด็กนักเรียน แม้ในโรงเรียนเองเครื่องมือก็ไม่มีความพร้อม การแก้ปัญหาเรื่องดังกล่าวจึงต้องดูตามบริบทของพื้นที่ แม้การออกไปงานให้เด็กทำเด็กก็ยังขาดที่ปรึกษา เนื่องจากผู้ปกครองในหลายครอบครัวเป็นผู้สูงอายุเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่เข้าใจภาษาไทย และแม้ในภาวะปกติการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา บุคลากร เครื่องมือ ก็ยังคงไม่เพียงพอและเท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเก็บข้อมูลก็ทำให้ค้นพบปัจจัยและเห็นศักยภาพในการจัดการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นแบบรวดเร็ว ของภาคประชาชนและสังคม ที่มีการจัดการระดมความร่วมมือในการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบและเดือดร้อนที่อยู่ในพื้นที่ยากลำบาก ชุมชนแออัดเมือง ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชุมชนสะพานปลา หรือพื้นที่ชุมชนชนบท ที่มีการช่วยเหลือสนับสนุนข้อมูลความรู้ในการดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโรค ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสถานการณ์

และยังพบหลายกลไกที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนให้เกิดความช่วยเหลือในพื้นที่ เช่น พื้นที่ชุมชนเมือง ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความรู้และสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุข ดำเนินการมอบอุปกรณ์ในการป้องกันเชื้อโรค หน่วยงานทหาร ตำรวจ สำนักงานเขตพื้นที่ สื่อมวลชน องค์กรสาธาณกุศลต่างๆ สนับสนุนของอุปโภคบริโภคสำหรับคนที่ได้รับผลกระทบ อีกกลไกสำคัญคือ จิตอาสาภาคสังคม มีความเข้มแข็งและอยากมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างเต็มที่ กำลังความสามารถ

พื้นที่ชนบทเครือข่ายอีสานดุ่มโฮมจังหวัดศรีสะเกษ กลไกหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่สนับสนุนองค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์กับการใช้ชีวิตให้ปลอดภัยจากโรค ภาคประชาสังคมและสถาบันการศึกษาต่างๆ ก็มีการดำเนินการเพื่อสร้างความตระหนักและการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดในพื้นที่ ตลอดจนการรณรงค์ผ่านทุกช่องทาง

กลุ่มแรงงานข้ามชาติชุมชนสะพานปลาและ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกลุ่มที่มีความเฉพาะในหลายด้านคล้ายกัน เช่น ด้านภาษา ที่ยังเป็นอุปสรรคในการรับข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ กลุ่มแรงงานข้ามชาติจะใช้ภาษากะเหรี่ยงและ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ใช้ภาษามลายู การเข้าถึงและได้รับโอกาสสนับสนุนช่วยเหลือในช่วงการประกาศพรก.ฉุกเฉินหรือมาตรการของรัฐยังมีความล่าช้าและไม่ทั่วถึง ซึ่งทำให้การใช้ชีวิตมีความยากลำบากมากโดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก ผู้หญิงและผู้สูงอายุ

**“ ทุกวิกฤต จะมีโอกาสให้เราพัฒนาตัวเอง
ช่วยเหลือผู้อื่น และทำสิ่งที่ดียิ่งเสมอ ”**

ร่วม บริจาค

เติมชีวิตเด็กให้ดีขึ้น

THAI QR
PAYMENT

พร้อมเพย์
PromptPay

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก
FOUNDATION FOR CHILD DEVELOPMENT

บริจาคผ่าน E-Donation

*สามารถลดหย่อนภาษีจากกรมสรรพากรได้อัตโนมัติ
โดยไม่ต้องขอใบเสร็จจากมูลนิธิ

โอนเงินผ่านธนาคาร

ธนาคารกรุงไทย สาขาสะพานขาว
เลขที่บัญชี 021-0-02168-3

ธนาคารกรุงเทพ สาขาพระปิ่นเกล้า
เลขที่บัญชี 162-0-23632-1

ธนาคารกรุงไทย สาขาบางยี่ขัน
เลขที่บัญชี 047-2-61241-7

ธนาคารออมสิน สาขาราชดำเนิน
เลขที่บัญชี 05-002379147-3

ธนาคารทหารไทย สาขาอิมพีเรียลเวิลด์ สำโรง
เลขที่บัญชี 082-2-96365-8

.....

.....

ทุกๆหนึ่งการช่วยเหลือของคุณ
=
ชีวิตที่ดีขึ้นของเด็กหลายคน

*ใบเสร็จสามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีได้

การแบ่งปัน ให้เด็กคนหนึ่งที่อยู่ในสังคม ได้เติบโตอย่างดีและมีคุณภาพ

เราที่อยู่สังคมที่เต็มไปด้วยสภาพแวดล้อม
ที่ตึงเครียดทางรู้เลยว่า มีเด็กอีกจำนวนมากที่
ไม่ได้เติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่เราอยู่ การที่
เราไม่ได้รับรู้หรือเข้าใจสภาพแวดล้อมของเขา
แต่ตระหนักได้ว่า มีเด็กอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับ
การดูแลอย่างที่เขาคควรจะได้รับ และได้เป็นส่วนหนึ่ง
ถึงแม้จะเป็นส่วนเล็กๆ แต่มันอาจจะยิ่งใหญ่
สำหรับชีวิตของเด็กคนหนึ่งเลยก็ได้

ตุ๊กตา จมาพร แสงทอง
ศิลปิน นักร้อง

(ตุ๊กตา The Voice Thailand season 2)

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) มุ่งมั่นทำงาน
“เพื่อประโยชน์สุขของเด็ก”

มูลนิธิฯ ขอขอบคุณ ผู้สนับสนุนทุกท่าน ทั้งภาครัฐ เอกชน
สื่อมวลชนทุกแขนง เครือข่าย แหล่งทุน
และผู้สนับสนุนโครงการต่างๆ

เจ้าของ : มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)

ที่ปรึกษา : รศ.ดร. โคทม อารียา , ศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์

บรรณาธิการ : เชษฐา มั่นคง

กองบรรณาธิการ : ทัดติยา ลิขิตวงษ์ , กนกวรรณ โมรัฐเสถียร ,
อาทิตา รอดสมนาม , สุนีย์ สารมิตร

ออกแบบรูปเล่ม : กมลรัตน์ อุ่อรุณ , ว่าที่ ร.ต. กำพล จันทวิสูตร

ออกแบบปก : ว่าที่ ร.ต. กำพล จันทวิสูตร

พิมพ์ที่ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด

ด.

สถานที่ตั้งกล่องบริจาค มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

ร้านศึกษากันท์ภาณิชย์ สาขา อิมพีเรียลสำโรง
ร้านศึกษากันท์ภาณิชย์ สาขา คุรุสภา
บริษัท เดอะ กรีนปาร์ค นาคา จำกัด
ร้านศึกษากันท์ภาณิชย์ สาขา ลาดพร้าว
โรงพยาบาล ลาดพร้าว
ร้าน Kiwi
ร้าน Rosano
ร้าน Hillary ๑
ร้าน scruffy Murphy
ร้าน The Australian
ร้าน V8 Dinnei
สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕
ร้านศึกษากันท์ภาณิชย์ สาขา สนามกีฬาแห่งชาติ
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
ศูนย์การเรียนรู้ มหิดล
โรงพยาบาลบางปะกอก ๘

โรงพยาบาลบางนา ๕
ศูนย์ราชการ อาคาร A (ศูนย์อาหาร)
เซ็นทรัลพระรามเก้า
โรงพยาบาล บางมด
โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุทิศ
การไฟฟ้าวัดเสียบ
การไฟฟ้านครหลวงสมุทรปราการ
กรมทดแทนพลังงาน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางปูใหม่
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแหลมฟ้าผ่า
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ
สถานีรถไฟฟ้านี้ฮีสระภาพ

Facebook : มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

Twitter : iamchildfcd

LINE : FCD. official

www.iamchild.org

IG : iamchildfcd

สำนักงานใหญ่

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

๑๗๙ หมู่ ๖ ซอยบางริ่ง ๒ ถนนสุขุมวิท ๑๐๗

ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐

โทร : ๐๒-๓๙๓-๓๗๑๗-๘

ศูนย์ประสานงาน

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (ศูนย์ดวงแข)

๓๔๔ ถ.รองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทร. ๐๒-๖๑๓-๗๙๓๒

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (ภาคอีสาน)

๘๔ หมู่ ๕ ต.หนองบัว อ.โพธิ์ศรีสุวรรณ จ.ศรีสะเกษ ๓๓๑๒๐
โทร. ๐๘๖-๘๗๒-๕๓๓๙